

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

Върховният касационен съд, пето гражданско отделение, в
закрито заседание на 25.IV.2002 година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛЮБКА ИЛИЕВА

ЧЛЕНОВЕ: ТОДОР ДОМУЗЧИЕВ

РАДОСТИНА КАРАКОЛЕВА

След като изслуша докладваното от съдията Любка Илиева гр.д.№ 511/2002
год. депозира следното

И С К А Н Е:

ЗА УСТАНОВЯВАНЕ ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ на нормата на §5,
ал.1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закон за кооперациите / ДВ
бр. бр.92/2000 год./, поради противоречие с чл.44, ал.1 и чл.19, ал.IV от
Конституцията.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ:

Чл. 150, ал.2 от Конституцията на Република България

Уважаеми конституционни съдии,

С определение № 845 от 13.V.2002 год. по гр.д.№511/2002 год.
Върховният касационен съд, Пето гражданско отделение на основание чл.182,
б."Ж" от ГПК спря производството по делото. В повдигнатия спор по делото е
поставен въпросът за приложение на §5, ал.1 от ПЗР на ЗК към хипотезите,
когато кооперацията е привела устава в съответствие с разпоредбите на закона,
макар и след изтичане на срока по §2 от ПЗР на ЗК.

Върховният касационен съд, пето гражданско отделение намира, че
разпоредбата на §5, ал.1, ПЗР на ЗК /ДВ бр.92/2000 год./ е в противоречие с чл.
44, ал.1 и чл.19, ал.IV от Конституцията на Република България.

На основание чл.150 ал.2, от КРБ Върховният касационен съд, V Г.О.
внося в Конституционния съд на Република България искане за обявяване на
противоконституционността на § 5, ал.1, ПЗР на ЗК.

С разпоредбата на тази норма се предвижда кооперации и кооперативни съюзи, които не са вписали в срока по §2 и 3 от ЗК в регистърния съд променените си в устави, съобразени с изискванията на ЗК, се прекратяват по право. Редакцията е неприциска, но под "прекратяване" следва да се разбира прекратяване дейността на кооперацията. Това тълкуване се извежда от съпоставката с нормата на чл.41, ал.1 ЗК, която регламентира ликвидацията на кооперациите след прекратяване на дейността им.

При хипотезата, когато макар и след изтичане на срока по §2 ПЗР на ЗК, кооперациите продължават дейността си, прекратяването им по право, противоречи на конституционно гарантираното право на сдружаване, закрепено в чл. 44 ал.1 от Конституцията на Република България.

Прогласеното прекратяване по право води и до вътрешни противоречия в самия ЗК. Единствено в правомощията на Общото събрание на кооперацията е предоставено правото да взема решение за прекратяването ѝ /чл.15, ал.3, т.16 ЗК/. Конституционно гарантираното право на сдружаване е намерило своя законов израз в предоставяне единствено в правомощията на общото събрание да взема решения по прекратяване дейността на кооперацията. Това не е случайно, тъй като общото събрание е органът с най-широка компетентност, овластен да решава всички въпроси свързани с дейността ѝ. Вътрешното противоречие между §5 ПЗР и чл.15, ал.3, т.16 ЗК води и до противоконституционност.

Конституцията на Република България не само допуска правото на свободно сдружаване, но прогласява задължението законът да създава условия за коопериране, а не да пречи на тази дейност. Прекратяването по право на действащи кооперации е в противоречие и с чл.19, ал.IV от Конституцията, където е прокламиран този принцип.

Прогласеното в § 5, ал.1 ПЗР на ЗК прекратяване по право за кооперациите и кооперативните съюзи, които след срока по §2 и 3 от закона са променили уставите си, съобразно изискванията на този закон, нарушава принципа на гарантираното право на сдружаване и създаване условия за коопериране.

Изложеното мотивира ВКС, Пето гражданско отделение да заяви

И С К А Н Е:

Да бъде установена противоконституционността на разпоредбата на §5, ал.1, Преходните и заключителни разпоредби на Закон за кооперациите, поради противоречие на чл. 44, ал. I и чл.19, ал.IV от Конституцията на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ



ЧЛЕНОВЕ:


